UUTISET

Marttila vaatii reilun kaupan asiamiehestä

MTK:n puheenjohtajan **Juha Marttilan** mukaan Suomeen pitäisi palkata erityinen reilun kaupan asiamies, joka valvoisi sitä, että markkinatalous toimii aidosti.

”Tällä hetkellä ruokamarkkinoilla vallitsee semmoinen pelon ilmapiiri, ettei oikein edes uskalleta puhua epäkohdista”, Marttila sanoi Yle Oululle antamassaan haastattelussa perjantaina.

Puheenjohtaja uskoo, että suomalainen elintarviketuotanto pärjää laadullaan, kunhan markkinat saadaan oikeasti toimiviksi.

Nyt kaksi isoa toimijaa hallitsee suomalaista elintarvikekauppaa. Ne pystyvät Marttilan mukaan säätelemään sitä, millaisella hinnalla ruokaa pitäisi tuottaa.

Kaupan keskittyminen haittaa myös alan muiden toimijoiden mahdollisuuksia, Marttila sanoi. **MT**

Pienet lukiot pärjäsivät vertailussa

Hangossa opiskellaan Suomen parhaassa lukiossa, selviää STT:n tekemästä lukiovertailusta.

Tähän asti lukioita on vertailtu ylioppilastodistusten perusteella, mikä on nostanut kärkeen helsinkiläislukioita. STT:n vertailussa otettiin huomioon myös oppilaiden lähtötaso.

Ensimmäiseksi sijoittunut Hangö gymnasiumissa oppilaiden arvosanat nousivat yhdellä numerolla suhteessa keskivertolukioon. Viimeiseksi jääneen lukion taitotaso laski 0,7 numeroa.

Kymmenen parhaan joukossa oli neljä pientä koulua: Valtimon lukio, Hangö gymnasium ja Kotka svenska samskola sekä Pukkilasta Siikalatvan lukio.

Maakuntien väliset erot lukioiden tasossa olivat pieniä. Varsinais-Suomi ylti parhaaksi. Siellä lukiot nostivat kouluarvosanaansa 0,082 keskivertoon verrattuna. Viimeinen oli Keski-Suomi, jossa arvosanat tippuivat keskimäärin 0,123 numeroa.

Uudellamaalla sijaitsee puolet vertailun 20 parhaasta lukiosta. Keski-Suomi ei saanut ainuttakaan lukiota sadan parhaan joukkoon.

Maakuntien väliset erot ovat niin pieniä, ettei niiden perusteella voi tehdä johtopäätöksiä alueellisista eroista.

Opetusalan Ammattijärjestön puheenjohtajan **Olli Luukkainen** sanoo, ettei lukioiden opetuksessa ole merkittäviä laatueroja. Innostus ja motivaatio vaikuttavat.

”Mistä tahansa koulusta saa hyvät eväät opin tielle.”

JUHANI VIITALA

POLITIIKASTA LYHYESTI

Kioton sopimusta jatketaan

Dohan ilmastokokouksessa päätettiin jatkaa Kioton sopimusta vuoteen 2020.

Sopimuksen piirissä olevat maat päästävät noin 15 prosenttia maailman ilmastopäästöistä.

Ympäristöministeri **Ville Niinistön** (vihr.) mukaan nyt sovitut toimet eivät riitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, mutta luovat paineita saavuttaa riittävät tulokset lähivuosien ilmastoneuvotteluissa.

Ympäristöjärjestöt ilmoittivat olevansa pettyneitä kokouksen lopputulokseen. Järjestöjen mielestä Suomen ja EU:n pitäisi nostaa päästövähennystavoitteitaan.

EK:n Kokkila Ylessä: palkat alas

Elinkeinoelämän keskusliiton hallituksen uuden puheenjohtajan **Ilpo Kokkilan** mielestä palkkoja pitäisi mieluummin alentaa kuin nostaa. Hän myöntää kuitenkin, että palkkojen alentamiseen voi olla vaikea mennä.

Kokkila arvioi, että edessä ovat tiukan linjan palkkaneuvottelut. Hän ennustaa, että ammattiyhdistysliike joutuu todella vaikean paikan eteen. Kokkila puhui Ylen Ykkösaamu -ohjelmassa lauantaina.

JAANA KANKAANPÄÄ

Lanta tyhjennetään häkkien alta yleensä kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Turkistarhojen lanta päätyy kompostoiduttuaan peltoon

Suurin osa turkistarhojen lannasta päätyy kompostoinnin jälkeen pelloille lannoitteeksi. Turkistarhoille lanta on enemmän jätehuoltoa kuin ravinnekauppaa.

Lanta- ja kompostiosuuskuntia on kymmeniä eri puolilla turkistarhausaluetta, Suomen turkiseläinten kasvattajain liiton varapuheenjohtaja **Hannu Kärjä** kertoo.

Osa osuuskunnista kompostoi lannan aumoissa, osalla on kompostorit.

Varjotalojen häkkien alta lanta tyhjennetään yleensä kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Nykyisten rakentamismääräysten mukaan lanta-alustat ovat vettä läpäisemättömiä.

Minkkien kasvatus on siirtymässä sisätiloihin. Hallioloissa lannan ja virtsan suljettu kierto on huomattavasti helpompi järjestää kuin avotaivaan alla.

Turkistuotannon happamoittavista päästöistä noin 90 prosenttia aiheutuu typpioksiduulista ja ammoniakista, joita haihtuu lannasta ja virtsasta, kertoo Maa- ja elintarviketalouden tutkimuslaitoksen (MTT) viime vuonna julkaisema turkistuotannon elinkaaritutkimus.

Runsas fosfori on turkiseläinten lannan hankalin osa. Fosfori on peräisin merikalasta, jota käytetään rehuna.

Toisaalta minkinrehuun käytetyn silakan pyynti poistaa Itämerestä ravinteita viisi kertaa enemmän kuin tarhoilta pääsee. Ketunrehussa suhde on yli nelinkertainen.

Sata kilometriä järkevä kuljetus

Veteläinen ympäristöasiantuntija **Kaarle Kaistila** laskee, että kompostoidun turkiseläinten lannan järkevä kuljetusmatka on noin sata kilometriä.

”Turkiseläinten lannan järjestäytynytkin käyttö on enemmän jätehuoltoa kuin ravinnetai lannoitekauppaa”, Kaistila luonnehtii.

Vain harvalla turkistilalla on omaa peltoa niin paljon, että eläinten lanta sinne voitaisiin sijoittaa.

”Turkistilat tuottavat nahkoja, maatalous on maataloutta”, Kaistila selventää.

Esimerkiksi Kaustisen kompostointiasemalla lantaa käsitellään reaktorissa noin viikko. Asema palvelee noin 40 turkistilaa.

Pihtiputaalainen Pohjolan Teknokivi Oy tarjoaa turkistarhoille hartsikivestä ja kaapelirouhemassasta valmistettuja lanta-astioita. Astia painaa 30 kiloa ja sen tilavuus on 350 litraa.

Ketunlanta astioihin?

Teknokiven **Hannu Leinosen** mielestä lanta-astiat poistavat ongelman, joka syntyy keväällä sulamisvesien päästyä valloilleen. Tuolloin vesi huuhtelee lannasta typen ja fosforin tarhan ulkopuolelle.

Leinosen mukaan lannasta voitaisiin puristaa ulos kaikki fosforia sisältävä neste ja tehdä siitä kauppatavaraa. Tämä vaatisi suljettua lannankeräysjärjestelmää, pakollista fosforin talteenottoa sekä lainaa ja avustuksia.

Kaistilan mukaan lanta-astioita kokeiltiin noin 15 vuotta sitten. Kokemukset eivät rohkaisseet.

Lanta jäi lietteeksi laatikoihin ja siitä aiheutui tuntuvia hajuhaittoja. Rotat löysivät astioiden alta viihtyisät piilopaikat.

Kuivikkeen ja lannan yhdistelmä on nykyisin käytetyin menetelmä turkistarhoilla.

Levityspinta-alaa vaaditaan liikaa

Turkistarhojen ympäristöluvat käsittelee aluehallintovirasto, jos tarhalla on yli 600 siitosketua tai yli 2 000 siitosminkkiä.

Kaistila harmittelee tarvittavan lannanlevitysalan ylimitoitusta. Hehtaarit katsotaan taulukoista, ei todellisen lannan määrän mukaan.

”Ylimitoitusta on noin 30 prosenttia”, Kaistila sanoo. Sekä tarhaajat että valvova viranomainen tuntevat ongelman, mutta sille ei ole toistaiseksi tehty mitään.

Muutoin turkistilojen ympäristölupavaatimukset ovat Kaistilan mielestä kohtuulliset.

Kymmeniä turkistarhoja on siirretty pois pohjavesialueilta.

Maaperän puhdistamiseen on saanut avustusta. Esimerkiksi Länsi-Suomen ympäristökeskus myönsi 19 tarhalle yhteensä 240 000 euroa. Avustus kattoi 30 prosenttia maaperän puhdistuskuluista.

REIJO VESTERINEN

Jätä ilmoituksesi viimeistään:

MT pe 28.12. ilmoitus pe 21.12. klo 16
MT ke 2.1. ilmoitus pe 28.12. klo 16

Lehti ei ilmesty 24.12. eikä 26.12.

Soita heti 020 413 2321 ja varaa ilmoitustilaa!

Ilmoitusaineistot: ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti
Lukijamäärä 319 000 (KMT S11/K12)
Levikki 83 259 kpl (LT/11)

MTK:n Marttila: turvemaiden raivaus ei pääty vuodenvaihteessa

MTK:n puheenjohtajan **Juha Marttilan** mukaan EU-komission esittämä turvemaiden raivauskielto on hyvin mahdollista vielä kumota.

”Se on itse asiassa Suomen hallituksen velvollisuus. Pientä jäsenmaata koskevaan simputukseen ei tule alistua.”

Komissio on esittänyt hiilipitoisten maiden raivauskieltoa tilatuen täydentäväksi ehdoksi. Eduskunnan suuri valiokunta tuki komission esitystä pääpiirteittäin.

Maa- ja metsätalousvaliokunta vastusti ehdotusta. Maatalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) sanoi kuitenkin raivauskiellon astuvan voimaan suuren valiokunnan linjan mukaisesti ensi vuoden alusta alkaen (MT 5.12.). Marttilan mukaan tulkinta on väärä.

”Sillä ei ole mitään perustaa, ei suuri valiokunta sitä päätä. Täydentävistä ehdoista päätetään EU-parlamentin ja ministerineuvoston yhteismenettelyllä.”

Suuri valiokunta antaa Suomen hallitukselle neuvottelumandaatin, mutta Marttilan mukaan neuvottelumandaatteja muutetaan tilanteen mukaan.

Marttila syyttää vihreiden politikointia

Marttila epäilee, että suuressa valiokunnassa ehdotettu tiukempi linjaus kaatui vihreiden vastustukseen. Muut hallituspuolueet ovat esimerkiksi maa- ja metsätalousvaliokunnassa kannattaneet tiukennuksia.

”Uuden linjauksen paikka tulee ehdottomasti. Pienen puolueen politikoinnilla on aiheutettu valtavasti epävarmuutta. Tilusrakenteiden kehittäminen on myös ympäristön kannalta hyvä asia.”

EU-parlamentin ja neuvoston päätöksenteko venyy pitkälle ensi vuoteen. Vaikka Suomen viljelijöille epäedullinen päätös syntyisi ensi vuonna, sääntöjen kansallisen soveltamisen yksityiskohdista neuvoteltaisiin vielä EU-komission ja Suomen välillä.

Komission esityksessä raivatut turvemaat menettäisivät tukioikeutensa taannehtivasti. Tähän suuri valiokunta otti kielteisen kannan. Marttila pitää ajatusta taannehtivasta lakimuutoksesta täysin mahdottomana ja oikeusvaltioperiaatteen vastaisena.

”Tiedostan, että nyt on menossa pellonraivausbuumi. Sen ovat poliitikot saaneet aikaan. Tyhmintä on syyllistää viljelijöitä siitä, että he reagoivat maatalouspolitiikkaan.”

Pelkkien tukien toivossa ei kannata raivata

Turvemaita raivataan muutamissa muissakin EU-maissa, mutta Suomessa raivataan eniten. Muun muassa Ruotsi on ottanut Suomea tiukemman kannan komission esitykseen.

Marttilan mielestä esitys raivauskiellosta on komissiolta hätiköity liike, sillä maankäytön muutosten vaikutuksia ilmastopäästöihin vasta tutkitaan.

”Se olisi lainsäädäntöä, josta kenelläkään ei ole kunnon tietoa. Tässä menee reki hevosen eteen.”

Marttila kehottaa viljelijöitä laittamaan jäitä hattuun, vaikka epävarmuus jäytää.

”Järkevät raivaushankkeet pitää saada toteuttaa rauhassa, mutta nyt voi käydä niin, että laajentaminen pikavauhtia johtaa taloudellisiin ongelmiin.”

Marttilan mielestä pelkkien EU- ja lfa-tukien varaan uusia peltoja ei pidä raivata, sillä kukaan ei tiedä, millä aikataululla uudet pellot tulevat tukien piiriin. Laajentamisen pitäisi perustua tilan kehittämiseen pitkällä aikajänteellä.

HENRIK SCHÄFER

RAIVAUSKIELTO

EU päättää tukiehdoista

EU-komissio on esittänyt hiilipitoisten maiden ensimmäisen kynnön kieltoa täydentäviin ehtoihin.
Kielto saattaisi lopettaa turvemaiden raivaamisen. Ratkaisevaa olisi, miten sääntöä tulkittaisiin Suomessa.
Turvemaata raivataan tilojen laajentamiseksi ja tilarakenteen eheyttämiseksi etenkin Pohjanmaalla ja Pohjois-Suomessa.
Suomi tukee komission esitystä pääosin. Eduskunnan suuri valiokunta edellyttää, ettei raivauskieltoa sovelleta takautuvasti.
EU-parlamentti ja ministerineuvosto päättävät maatalousuudistuksesta ensi vuonna.

RAUHA JA ILMARI AUERIN SÄÄTIÖN APURAHAT

julistetaan ProAgria Uusimaan toimialueella asuvien maatalousväestöön kuuluvien ja maatalouden hyväksi työskentelevien henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä haettavaksi

11.1.2013 mennessä.

Säätiön hallitukselle osoitetut anomukset liitteineen (opiskelutodistus, virkatodistus ja selostus apurahan käyttötarkoituksesta) lähetetään osoitteeseen:

RAUHA JA ILMARI AUERIN SÄÄTIÖ
Seutulantie 1
04410 JÄRVENPÄÄ

Hakulomakkeita on saatavana joko www.proagria.fi/uusimaa tai Säätiön toimistosta, puh. 020 747 2521

Säätiön hallitus

Operaattorit rahastavat tekstiviestilahjoituksista

Kuluihin jopa viidennes rahoista

Tilinsiirto nettipankissa on edullisin tapa lahjoittaa hyväntekeväisyyteen. Tekstiviesti ja puhelinsoitto ovat käteviä mutta kalliita.

Tekstiviestillä hyväntekeväisyysjärjestöille lahjoitetusta rahasta menee kuluihin operaattorista riippuen 10–20 prosenttia.

Puhelinlahjoituksen kulut ovat lähes yhtä suuret kuin tekstiviestin. Operaattori ottaa kymmenen prosenttia puhelinlahjoituksesta.

Pankit ottavat tilinsiirrosta noin 10 senttiä. Jos tilisiirto maksetaan ilman viitenumeroa, pankit veloittavat 20–30 senttiä.

Perinteiseen lipaskeräykseen lahjoittaminen on kustannustehokkainta, sillä osa pankeista ei peri tällöin maksua rahojen käsittelystä ja tilityksestä lainkaan.

Lipasrahojen laskemisesta pankki veloittaa prosentin kokonaissummasta. Tililleppano maksaa lisäksi kymmenestä sentistä pariin euroon.

MT